

ZARZĄDZENIE Nr 96/2023
PREZYDENTA MIASTA KONINA
z dnia 26 maja 2023 roku

w sprawie wprowadzenia Procedury zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Koninie i jednostkach organizacyjnych miasta Konina.

Na podstawie art. 33 ust. 1, 3 i 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 68 ust 2 pkt 7 i art. 69 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Dla zapewnienia adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej, wprowadzam obowiązek zarządzania ryzykiem w:
 - 1) Urzędzie Miejskim w Koninie,
 - 2) jednostkach organizacyjnych miasta Koninazgodnie z Procedurą zarządzania ryzykiem, stanowiącą załącznik do zarządzenia.
2. W zakresie zarządzania ryzykiem zalecam stosowanie Standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, stanowiących załącznik do komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MF z 2009 r. nr 15 poz. 84).

§ 2.

Powołuję Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem w składzie:

1. Sekretarz Miasta Konina - Przewodniczący Zespołu,
2. Kierownik Wydziału Audytu i Kontroli – Sekretarz Zespołu,
3. Zastępca Prezydenta ds. społecznych,
4. Zastępca Prezydenta ds. gospodarczych,
5. Skarbnik Miasta Konina,
6. Kierownik Wydziału Prawnego i Zamówień Publicznych,
7. Kierownik Wydziału Organizacyjnego i Kadr,
8. Kierownik Biura Prezydenta Miasta,
9. Kierownik Wydziału Rozwoju i Inwestycji,
10. Kierownik Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego,
11. Kierownik Wydziału Informatyki,
12. Kierownik Wydziału Oświaty,
13. Kierownik Wydziału Kultury, Sportu i Spraw Społecznych,
14. Służba bhp.

§ 3.

Wykonanie zarządzenia powierza się Zespołowi ds. Zarządzania Ryzykiem, kierownikom komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Koninie, koordynatorom zespołów projektowych oraz kierownikom jednostek organizacyjnych miasta Konina.

§ 4.

Traci moc Zarządzenie Nr 50/UM/2021 Prezydenta Miasta Konina z dnia 31 grudnia 2021 roku w sprawie zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Koninie.

§ 5.

W procesie zarządzania ryzykiem przeprowadzonym według procedury określonej niniejszym zarządzeniem w 2023 roku dopuszcza się wykorzystanie dokumentów sporządzonych zgodnie z dotychczasowym Zarządzeniem Nr 50/UM/2021 Prezydenta Miasta Konina z dnia 31 grudnia 2021 roku w sprawie zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miejskim w Koninie.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezydent Miasta Konina

Piotr Korytkowski

PROCEDURA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1.

Celem Procedury zarządzania ryzykiem jest:

1. zapewnienie jednolitych mechanizmów identyfikowania ryzyk zagrażających realizacji celów Urzędu i jednostek organizacyjnych miasta, w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy,
2. określanie skutków i wag tych ryzyk oraz podejmowanie adekwatnych środków zaradczych w celu minimalizacji ryzyka,
3. określenie roli oraz zadań kierowników jednostek i koordynatorów projektów w procesie zarządzania ryzykiem.

§ 2.

Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa:

1. **jednostce** – należy przez to rozumieć Wydział, Biuro, samodzielne stanowisko pracy Urzędu, jednostkę organizacyjną miasta Konina,
2. **kierownikowi jednostki** – należy przez to rozumieć kierownika Wydziału, Biura, samodzielne stanowisko pracy Urzędu oraz kierownika jednostki organizacyjnej miasta Konina,
3. **mieście** – należy przez to rozumieć miasto Konin jako jednostkę samorządu terytorialnego,
4. **mechanizmie kontrolnym** – należy przez to rozumieć zasady określone przez przepisy prawa wewnętrznego, instrukcje, procedury, które mają ograniczyć prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka lub jego skutki,
5. **oddziaływaniu ryzyka** – należy przez to rozumieć możliwe skutki takie jak np.: straty, utrata reputacji, obrażenia pracowników, niekorzystne zdarzenia, koszty lub opóźnienia,
6. **ocenie ryzyka** – należy przez to rozumieć proces systematycznej oceny przyczyn, skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka,
7. **Prezydencie** – należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Konina,

8. **projekcie** - należy przez to rozumieć ograniczony czasowo, tj. posiadający jasno określony początek i koniec zbiór działań realizowanych w celu uzyskania zamierzonego rezultatu,
9. **prawdopodobieństwie** - należy przez to rozumieć możliwość wystąpienia zdarzenia,
10. **procesie** - należy przez to rozumieć uporządkowany logicznie ciąg czynności, działań, decyzji, uzgodnień, których efektem jest powstanie pewnej wartości,
11. **rejestrze ryzyka** - należy przez to rozumieć zestawienie wszystkich zidentyfikowanych ryzyk, zawiera wszystkie istotne informacje dotyczące ryzyka,
12. **ryzyku** - należy przez to rozumieć niepewność związaną ze zdarzeniem lub działaniem, które wpłynie na zdolność do realizacji celów lub niewykorzystana szansa,
13. **ryzyku na poziomie operacyjnym** - należy przez to rozumieć ryzyko związane z wykonywaniem zadań stałych realizowanych w jednostce,
14. **ryzyku na poziomie strategicznym** - należy przez to rozumieć ryzyko związane w szczególności z wykonywaniem zadań strategicznych dla działalności Urzędu / jednostki w danym roku,
15. **ryzyku na poziomie projektu** - należy przez to rozumieć ryzyko związane z realizacją projektu,
16. **systemie kontroli zarządczej** - należy przez to rozumieć ogół zasad i procedur funkcjonujących na wszystkich poziomach zarządzania, służących zwiększeniu prawdopodobieństwa zrealizowania wyznaczonych celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy poprzez zmniejszenie skutków ryzyka,
17. **Urzędzie** - należy przez to rozumieć Urząd Miejski w Koninie,
18. **właścicielu ryzyka** - należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem, mającą kompetencje do podjęcia działań zaradczych w stosunku do obszaru, którym zarządza,
19. **zarządzaniu ryzykiem** - należy przez to rozumieć podjęte działania mające na celu zmniejszenie ryzyka do poziomu akceptowanego obejmujące identyfikowanie i ocenę ryzyka oraz reagowanie na nie,
20. **zespole** - należy przez to rozumieć Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem powołany Zarządzeniem Prezydenta,
21. **zespole projektowym** - należy przez to rozumieć zespół osób odpowiedzialnych za realizację projektu.

Rozdział II

Proces zarządzania ryzykiem

§ 3.

1. Zarządzanie ryzykiem polega na identyfikacji ryzyka, ocenie ryzyka i podejmowaniu działań zaradczych w celu minimalizacji ryzyka.
2. Zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłym i odbywa się na trzech poziomach zarządzania: strategicznym, operacyjnym i projektu.

§ 4.

1. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiada Prezydent poprzez:
 - 1) zdefiniowanie zadań uznanych za strategiczne dla Urzędu/ jednostek,
 - 2) identyfikację i ocenę ryzyka na poziomie strategicznym,
 - 3) monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) wyznaczanie właścicieli ryzyka na poziomie strategicznym.
2. W celu identyfikacji i oceny ryzyka na poziomie strategicznym Prezydent powołuje Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem.
3. W proces identyfikacji i oceny ryzyka na poziomie strategicznym włączani są kierownicy jednostek oraz koordynatorzy projektów.

§ 5.

Za zarządzanie ryzykiem na poziomie operacyjnym odpowiada kierownik jednostki poprzez:

1. identyfikację, ocenę i dokumentowanie ryzyk, które mają istotny wpływ dla osiągnięcia celów operacyjnych, w odniesieniu do obszarów działalności (procesów),
2. monitoring poziomu ryzyka operacyjnego, w tym funkcjonowania mechanizmów kontrolnych pod kątem ich adekwatności, skuteczności i efektywności,
3. projektowanie działań zaradczych w zakresie swojego obszaru działalności.

§ 6.

1. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie projektu odpowiada koordynator projektu poprzez:
 - 1) identyfikację, ocenę i dokumentowanie ryzyka właściwego dla projektu;
 - 2) projektowanie mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko w stosunku do ryzyka nieakceptowanego;
 - 3) zgłaszanie Prezydentowi istotnych utrudnień w realizacji projektu.

2. Zarządzanie ryzykiem dla projektów odbywa się na etapie wnioskowania i trwania projektu.

Rozdział III

Identyfikacja ryzyka

§ 7.

Identyfikację ryzyka przeprowadzają odpowiednio:

1. na poziomie strategicznym – Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem,
2. na poziomie operacyjnym – kierownik jednostki i wskazani przez niego pracownicy,
3. na poziomie projektu – koordynator projektu i wskazani przez niego pracownicy.

§ 8.

1. Ryzyko na poziomie strategicznym rozpatruje się w kategoriach: polityczne, ekonomiczne, społeczne, technologiczne, legislacyjne i środowiskowe.
2. Ryzyko na poziomie operacyjnym lub projektu rozpatruje się w kategoriach: finansowe, prawne, zawodowe, fizyczne, umowne, technologiczne, środowiskowe.
3. Opis kategorii ryzyk stanowi załącznik nr 1 do niniejszej procedury.
4. Przebieg identyfikacji ryzyka dokumentuje się w postaci notatki służbowej lub protokołu.

§ 9.

Wszyscy pracownicy Urzędu/jednostek mają:

1. obowiązek zgłaszać swojemu przełożonemu zidentyfikowane ryzyka,
2. prawo zgłaszać wszelkie odstępstwa od obowiązujących procedur, w stosunku do których należy podjąć działania zaradcze.

Rozdział IV

Ocena ryzyka

§ 10.

1. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega ocenie pod kątem jego wpływu na osiągnięcie przez jednostkę / zespół projektowy celów i zadań.
2. W ramach oceny ryzyka oceniana jest istotność ryzyka, które ma wpływ na funkcjonowanie jednostki / projektu i osiągnięcia wyznaczonych celów i zadań.

3. Przy ocenie skutków należy wziąć pod uwagę zarówno skutki finansowe jak i niefinansowe np.: utratę reputacji, konsekwencje prawne, utrata szansy, opóźnienie w realizacji, obniżenie jakości pracy i inne.
4. Ocena ryzyka odbywa się w pięciostopniowej skali. Podstawowe zasady punktacji stosowanej do oceny siły oddziaływania i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka zostały zawarte w załączniku nr 2 do niniejszej Procedury.

§ 11.

1. Na potrzeby zarządzania ryzykiem przyjmuje się, iż ryzykiem akceptowanym jest ryzyko na poziomie: małe i nieznaczne (przedziały oceny ryzyka 1-9). Skala ocen została określona w załączniku nr 3 do niniejszej Procedury.
2. Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem może zaproponować inny niż wskazany w ust. 1 akceptowany poziom ryzyka strategicznego, co wymaga uzyskania akceptacji Prezydenta.

Rozdział V

Podejmowaniu działań zaradczych w celu minimalizacji ryzyka

§ 12.

1. W stosunku do każdego czynnika ryzyka, które wywołuje ryzyko nieakceptowane planuje się i wdraża działania zaradcze.
2. Stosuje się następujące sposoby postępowania z ryzykiem (reakcja na ryzyko):
 - 1) tolerowanie ryzyka – w przypadku, gdy istnieją obiektywne okoliczności braku przeciwdziałania ryzyku, a także gdy koszty podjętych działań mogą przekroczyć przewidywane korzyści,
 - 2) transfer ryzyka – przeniesienie ryzyka na inną organizację np. ubezpieczyciela,
 - 3) przeciwdziałanie – ustalenie mechanizmów kontrolnych lub wzmocnienie istniejących mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko do poziomu akceptowanego,
 - 4) przesunięcie w czasie – zaniechanie w danym momencie działań rodzących zbyt duże ryzyko.
3. Przed przystąpieniem do działań mających na celu ograniczenie ryzyka należy rozważyć:
 - 1) jakie działania są konieczne do podjęcia,
 - 2) jaki poziom ryzyka chcemy osiągnąć po podjęciu działań zaradczych,
 - 3) jakie mechanizmy kontrolne trzeba wdrożyć,
 - 4) jakie będą koszty wprowadzenia mechanizmów kontrolnych,
 - 5) czy wdrożenie ustalonych mechanizmów kontrolnych jest możliwe.

Rozdział VI

Dokumentowanie procesu zarządzania ryzykiem

§ 13.

1. Dokumentowanie procesu zarządzania ryzykiem na poziomie strategicznym odbywa się poprzez sporządzenie **Rejestru ryzyka, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej Procedury raz na kwartał**.
2. Prezydent akceptuje nadane przez Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem oceny poszczególnym ryzykom strategicznym oraz podejmuje decyzje o zastosowaniu działań zaradczych.
3. Dokumentowanie procesu zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym i projektu, odbywa się poprzez sporządzanie przez kierownika jednostki/ koordynatora projektu **Rejestru ryzyka wg wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej Procedury** i przekazanie go do zatwierdzenia odpowiednio wg kompetencji określonych w Regulaminie organizacyjnym Urzędu: Prezydentowi, Zastępcy prezydenta ds. społecznych, Zastępcy prezydenta ds. gospodarczych, Skarbnikowi albo Sekretarzowi w terminie **do 31 sierpnia każdego roku**.
4. Zatwierdzone Rejestry ryzyka przekazuje się niezwłocznie kierownikowi Wydziału Audytu i Kontroli Urzędu – Sekretarzowi Zespołu.
5. Wydział Audytu i Kontroli Urzędu przygotowuje i przedkłada Zespołowi, w terminie **do 15 września każdego roku**, projekt Raportu z procesu zarządzania ryzykiem.
6. Raport z procesu zarządzania ryzykiem Przewodniczący Zespołu przekazuje niezwłocznie Prezydentowi.

§ 14.

W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających konieczność weryfikacji zidentyfikowanych ryzyk (zmiana Rejestru ryzyka stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej procedury), stosuje się zapisy § 13 z pominięciem terminów w nim określonych.

§ 15.

1. Proces monitorowania ryzyka realizowany jest na każdym szczeblu zarządzania w ramach kontroli zarządczej.
2. Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem ma prawo żądać od właścicieli ryzyka informacji związanych z procesem zarządzania ryzykiem.

KATEGORIE RYZYKA**Kategorie ryzyka strategicznego**

NAZWA	OPIS
POLITYCZNE	związane z brakiem możliwości świadczenia usług zgodnie z wymaganiami władz centralnych lub samorządowych
EKONOMICZNE	mające wpływ na zdolność do realizacji zobowiązań finansowych; ryzyko to obejmuje czynniki takie jak wewnętrzne naciski budżetowe, brak wykupionej polisy ubezpieczeniowej oraz zmiany ogólnej sytuacji gospodarczej
SPOŁECZNE	dotyczące skutków zmian tendencji demograficznych i zmian społeczno – gospodarczych oraz odnoszących się do miejsca zamieszkania
TECHNOLOGICZNE	związane ze zdolnością do nadążania za tempem / skalą zmian technologicznych lub możliwością wykorzystania odpowiednich technologii, by sprostać zmianom popytu; ryzyko to może obejmować oddziaływania wewnętrznych niepowodzeń technologicznych na zdolność organizacji do realizowania jej celów
LEGISLACYJNE	związane z bieżącymi lub możliwymi zmianami w ustawodawstwie krajowym lub międzynarodowym
ŚRODOWISKOWE	dotyczące konsekwencji środowiskowych wynikających z realizacji celów organizacji, np. wydajności energetycznej, hałasu zanieczyszczenia lub skażenia

Kategorie ryzyka operacyjnego

NAZWA	OPIS
FINANSOWE	związane z planowaniem finansowym i kontrolą; sprawozdawczość finansowa, źródła finansowania, koszty inwestycji, zmiany w systemie księgowania
PRAWNE	dotyczące ewentualnego naruszenia przepisów prawa, w tym przepisów wewnętrznych (zarządzenia Prezydenta Miasta Konina, uchwały Rady Miasta Konina)
ZAWODOWE	związane z charakterem wykonywanych obowiązków na stanowisku pracy
FIZYCZNE	dotyczące bezpieczeństwa, zapobiegania wypadkom oraz kwestii ochrony zdrowia i bezpieczeństwa osób, np. zagrożenia dla budynków, pojazdów lub sprzętu itd.
UMOWNE	związane z zawieraniem i realizacją umów, związane z brakiem realizacji usług przez dostawców wg uzgodnionej ceny i specyfikacji,
TECHNOLOGICZNE	dotyczące uzależnienia instytucji od sprzętu wykorzystywanego w jej działalności, np. systemów informatycznych lub sprzętu i maszyn
ŚRODOWISKOWE	związane z zagrożeniem wypadkami w pracy, koniecznością spełniania wymagań bezpieczeństwa higieny i pracy, zagrożeniem pożarowym

Zasady punktacji stosowanej do oceny siły oddziaływania i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka.

ODDZIAŁYWANIE	PRZESŁANKI	PRAWDOPODOBIEŃSTWO	PRZESŁANKI
Bardzo poważne (5)	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje uszczerbek mający krytyczny lub bardzo duży wpływ na realizację kluczowych zadań lub osiągnięcie założonych celów, poważny uszczerbek w zakresie jakości wykonywanych zadań, poważna strata finansowa albo niekorzystny wpływ na wizerunek. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem wiąże się długotrwały i trudny proces przywracania stanu poprzedniego.	Prawie pewne (5)	Zdarzenie objęte ryzykiem wystąpiło co najmniej dwa razy w ostatnim roku.
Poważne (4)	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje poważną stratę posiadanych zasobów, ma negatywny wpływ na efektywność działania, jakość wykonywanych zadań, wizerunek. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem wiąże się trudny proces przywracania stanu poprzedniego. Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje średnią stratę finansową.	Prawdopodobne (4)	Zdarzenie objęte ryzykiem wystąpiło co najmniej jeden raz w ostatnim roku.
Średnie (3)	Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje średnią stratę posiadanych zasobów, ma negatywny wpływ na efektywność działania, jakość wykonywanych zadań, wizerunek. Z wystąpieniem zdarzenia objętego ryzykiem może się wiązać trudny proces przywracania stanu poprzedniego. Zdarzenie objęte ryzykiem powoduje małą stratę finansową.	Średnie (3)	Zdarzenie objęte ryzykiem wystąpiło co najmniej jeden raz w ostatnich dwóch latach.
Małe (2)	Małe zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu zadań. Częściowo wpływa na wizerunek. Skutki zdarzenia można usunąć.	Mało prawdopodobne (2)	Zdarzenie objęte ryzykiem wystąpiło nie więcej niż jeden raz w ostatnich trzech latach.
Nieznaczne (1)	Nieznaczne zakłócenie lub opóźnienie w wykonywaniu zadań. Nie wpływa na wizerunek. Skutki zdarzenia można łatwo usunąć.	Rzadkie (1)	Zdarzenie objęte ryzykiem dotychczas nie wystąpiło.

SKALA OCENY RYZYKA

POZIOM RYZYKA	PRZEDZIAŁY OCENY RYZYKA	OPIS
Bardzo poważne	20-25	Brak realizacji kluczowych celów jednostki.
Poważne	15-19	Brak realizacji kluczowego celu jednostki.
Średnie	10-14	Zakłócenia w działalności jednostki.
Małe	6-9	Niewielkie zakłócenia w działalności jednostki.
Nieznaczące	1-5	Krótkotrwałe zakłócenia w działalności jednostki.

Ocena danego ryzyka stanowi iloczyn siły oddziaływania i prawdopodobieństwa jego wystąpienia i wskazuje na poziom ryzyka.

REJESTR RYZYKA**Nazwa jednostki/Zespołu projektowego**

Lp.	Cel/Zadanie, z którym wiąże się ryzyko	Ryzyko	Kategoria ryzyka	Właściciel ryzyka	Prawdopodobieństwo	Oddziaływanie	Poziom ryzyka	Funkcjonujące mechanizmy kontrolne	Planowane działania (reakcja na ryzyko)	Odpowiedzialność za działanie i data wykonania

Sporządził:

Zatwierdził: